

K 7/M 45

120000869092

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

**RUSE
2019**
EUROPEAN
CAPITAL OF CULTURE
CANDIDATE CITY

**53.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
16 – 31.03.2013
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**53.
INTERNATIONAL FESTIVAL
16 – 31.03.2013
RUSE, BULGARIA**

RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE

ОБЕДИНЕНА
БЪЛГАРСКА
БАНКА
NBC Group

$$\frac{47}{1145}$$

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

53. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ **МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

Член на Европейската асоциация на фестивалите

Русе, 16 – 31 март 2013

ЗАКРИВАНЕ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000869092

РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ Хор **ДУНАВСКИ ЗВУЦИ Русе** при НЧ "Ангел Кънчев" – Русе

Диригент
ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

Солисти
МАРИЕТА ПЕТКОВА пиано
ВАЛЕРИЙ ГЕОРГИЕВ тенор

Главен худ. ръководител на хора **Найден Тодоров**
Вокален педагог **Михаил Ангелов**
Диригент **Стелияна Димитрова**
Пианист **Мариана Стефанова**
Хормайстор **Александрина Ангелова**

31.03 неделя, 19 ч.
Доходно здание

ИЧ 8329

ОБЕДИНЕНА
БЪЛГАРСКА
БАНКА
NBG Group

Инвестбанк|АД

Програма

.I.

РОБЕРТ ШУМАН

(1810-1856)

Концерт за пиано и оркестър, оп. 54, ла минор

1841-1845

Allegro affetuoso

Intermezzo. Andantino grazioso

Allegro vivace

.II.

РИХАРД ВАГНЕР

(1813-1883)

Увертюра към операта *Летящият холандец*

1841

ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ

(1813-1901)

Химн на нациите за солист, хор и оркестър

1862

Няма съмнение, че почитателите на **Шуман** щяха да останат разочаровани в събота вечер от начина, по който г-жа София Ментер изсвири концерта му. За прекрасната, жизнерадостна София да свири Шуман е все едно да отведете чувствителен и болнав човек да прекара един хубав ден на село и да го принуждавате да се погрижи за черния си дроб. Чуваше се как Шуман плашливо се жалва в оркестъра, а пианото го притиска неустойчиво, повтаряйки думите му с насмешлива учтивост. Никога бързите части не са били довеждани докрай с по-малко грижа за белите дробове. Интермецето ме очарова в най-висока степен, защото обикновено никои не може да преведе с думи забулените изповеди, които си шепнат като поет и неговата любима, пианото и оркестърът. (Бърнард Шоу, сп. *Стар*, 25 април 1890)

През 1841 Роберт Шуман започва да пише на своята любима Клара *Фантазия* за пиано и оркестър. Макар и считана за завършена, четири години по-късно творбата е допълнена с интермецо и финал, и се превръща в един от шедьоврите на Шуман – **Концерт за пиано и оркестър**.

Силно интровертната си композиция, еднакво далеч и от драматизма на Бетовен, и от ценената през тази епоха чиста виртуозност, Шуман определя като *нещо средно между концерт, симфония и голяма соната*. Пианото не се противопоставя на общото звучене на оркестъра, а се вписва в него, води диалог с всяка група инструменти, а оркестрацията, с прозрачност близка до камерна музика, е напълно лишена от воля за надмощие над солиста.

В първата част доминира една от най-красивите Шуманови теми, представляваща сама по себе си завършен музикален микрокосмос. Шуман я развива в съвършена крива от ярки кулминации към резки спадове, обогатява я и я взривява, за да даде живот на цялата част. После, в изчистена от демонстрации на виртуозност каденца, противопоставя в последна битка раздвоеното си Аз и завършва със звукова вихрушка – ритмична трансформация на темата.

Композираните по-късно Втора и Трета част са в съвършена хармония с Първата. Интермецето е интимен диалог, написан с деликатен и изящен по-

черк, а пеещото виолончело в средния дял подсилва камерната звучност. Встъпващият веднага *Финал* избухва с озарена от ярка светлина тема в пианото, произлизаща от главния мотив на първата част и създаваща единство в цикъла.

Премиерата на концерта е на 4 декември 1845 в Дрезден, в изпълнение на Клара Шуман и диригент Ф. Хилер, а две години по-късно е дирижиран от Менделсон в Лайпциг.

Общото между следващите две творби в концерта е цифрата 200, буквата *B* и световната година, отбелязваща 200-годишнината от рождението на двамата оперни гении – **Рихард Вагнер** и **Джузепе Верди**.

Името на **Рихард Вагнер** винаги е предизвиквало особени емоции, гравитиращи между двата полюса на възторг и отричане. Но в музикалната история той остава като един от най-големите реформатори на оперното изкуство и създател на музикални драми, една от които е романтичната балада *Летящият холандец*, изпълнена на 2 януари 1843 под диригентството на автора без особен успех.

Този сюжет „през бурите на живота към мечта за покой“ ме доведе до екстаз и се запечата неизлечимо в съзнанието ми... Започнах с хора на моряците и песента на предачките; всичко ми се отдаваше веднага... След седем седмици цялата опера беше готова. Накрая обаче, отново ми се струпаха грижи и минаха цели два месеца преди да мога да напиша увертюрата към завършената опера, въпреки че бе готова в главата ми... В крайна сметка резултатът е бляскава симфонична картина, образец на програмния симфонизъм. Програмността произлиза както от пряката тематична връзка с операта, така и от поясненията на самия композитор: Това не е просто инструментално-симфонично произведение, а самата легенда, послужила за основа на операта, пресъздадена в свободен преразказ. Зримо е усещането за бушувашата морска стихия, като фон на лирическата драма между Холандеца и Сента. Постепенно звучат лайтмотивът на морето, мотивът на кораба – призрак, темата на изкуплението от

баладата на Сента и песента на матросите, положени на интензивно развитие с умалени хармонии и хроматични дисонанси, за да се стигне до финала, в който темата на изкуплението и моряка-призрак се сливат в единен образ – там, в оня друг свят, в който страданието не съществува.

През април 1862 **Джузепе Верди** заедно със съпругата си пристига в Лондон. Поводът – Англия е потърсила художествения принос на Маестро, за да придаде специална тържественост на международното изложение, което ще се състои в Лондон през същата година. Франция е посочила Обер, Германия – Майербер, а Англия – Стърндейл-Бенет. Преди да бъде отправена към Верди, поръчката да представи Италия е предложена на Росини, но той отказва.

За да заеме Италия своето почетно място, Верди написва химн за мира, свободата, изкуството и всички чисти човешки идеали. Текстът е на 20-годишния Ариго Бойто, с когото композиторът се запознава през същата година в дома на графиня Мафей.

Химнът се открива с хор на ликуващия народ. После бардът, символизиращ поетическия дух, величае благодатния труд и моли бог да превърне земята в свят на буря. Хорът повтаря молитвата. Химнът завършва с призив на барда към Англия (звучи *Бог да пази нашата милостива кралица*), към Франция (чува се Марсилезата) и после с Хорациев устрем към Италия (извисява се песента на Мамели *Италиански братя*). В заключението трите химна се преплитат и сливат в едно.

И така – Верди отива в Лондон, но както и в поранни години се натъква на неблагоприятия. Диригентът Микеле Коста отказва да представи творбата под предтекст, че не е спазено правилото да се представят само инструментални произведения, а *Тайм* публикува статия, че кантатата няма да се изпълни, тъй като композиторът не е изпратил навреме музиката. Верди опровергава твърдението, за да се защити, но не е недоволен от ситуацията и продава кантатата на английски издатели. Те полагат усилия да я поставят в Театъра на кралицата, но за тази цел, поради нови усложнения

с Коста, се налага партията на тенора да се пригоди за сопран... Творбата не звучи на откриването на изложението. Английската преса е недоволна. И най-после творбата е изпълнена на 24 май с благодотворителна цел в Театъра на кралицата под диригентството на Луиджи Ардити. Успехът е огромен – *Химнът на нациите* е повторен четири пъти и всеки път възторжената публика пожелава да го чуе на бис изцяло. Верди урежда деловата страна за Химна за Франция и Италия и спира да се занимава с него (*изпитвам отвращение към писане на произведения по поръчка*). Оттук нататък той ще бъде изпълняван рядко и със слаб успех.

Въпреки всичко, постигнатата величественост на звученето, свойствените ефектни акценти в декламацията и някои елементи в хармоничната и инструменталната разработка, предизвестяват стила на бъдещите му зрели оперни творби.

Мариета Петкова е само на десет години, когато печели *Гран При* на Националния конкурс по пиано в България през 1978. Това е първата от серията награди в Италия, бившата Чехословакия, България, Португалия, Австрия и Швейцария. В Холандия тя е победителка в конкурса *Eduard Flipse*. През 1993 печели престижната титла *Laureate Juventus* на фондацията на Съвета на Европа *Nicolas Ledoux* във Франция.

Мариета Петкова е родена в Русе. Първата ѝ учителка по пиано е Жанета Бенун, след което тя продължава обучението си в София при Лили Атанасова и Гина Табакова и във Виена при Паул Бадура-Скода, в центъра *Банф* (като резидентен артист) и в Амстердам при Ян Вин, където завършва през 1994 с пълно отличие. От 1989 до 1999 учи при Дьорг Себьок, който изиграва ключова роля в развитието ѝ като артист.

Мариета Петкова участва активно на международната сцена като солист на известни оркестри и изнася рецитали. Свири на фестивалите в Монтрьо-Вевей, Ернен, Париж (фестивала *Шопен*), Ротердам (фестивала на Гергиев) и на Международния клавирен фестивал в Йокохама. Заслужава си да се

споменат и големите концертни зали *Концертгебау* в Амстердам, зала *Плейел* в Париж, *Лидерхале* в Щутгарт, *Бетовенхаус* в Бон, *Тонхале* в Цюрих, зала *Падаревски* в Лозана, *Виктория хол* в Женева.

Мариета Петкова е артист на *Стейнуей* и има серия компактдискове с етикета на *Bloomline*. За своите солови дискове Мариета Петкова предпочита автентичността на записите на живо.

Валерий Георгиев завършва ДМА *Панчо Владигеров* в София със специалност валдохорна при проф. Стефан Кънчев, а по-късно и специалност оперно пеене при доц. Иванка Нинова.

Работи известно време като солист-оркестрант в НМТ *Стефан Македонски*, а от 2009 се концентрира върху певческата си кариера.

Като певец работи с всички филхармонични оркестри в България, участва в постановки на Софийската, Русенската и Варненската опера, като гастролера и на европейските оперни сцени в Германия, Швейцария, Австрия, Холандия, Румъния и Русия под диригентството на Б. Хинчев, Е. Табаков, М. Ангелов, Б. Иванов, Г. Димитров, Н. Тодоров, В. Вачев, В. Байчев и редица чуждестранни диригенти. Солист е на операта в Крайова, Румъния. Репертоарът му включва опери на Доницети, Верди, Россини, Р. Щраус и редица кантатно – ораториални творби.

Георги Димитров започва да учи цигулка при Б. Розенберг. През 1971 завършва БДК – София (понастоящем НМА *П. Владигеров*), със специалност *оркестрово дирижиране* при проф. Влади Симеонов и *цигулка* при проф. М. Балкански. Специализира при Евгени Мравински и Арвид Янсонс в Санкт Петербург.

От 1972 до 1981 е диригент на Пловдивска филхармония, а от 1981 до 1985 – главен диригент на Русенска опера. До 1990 е директор на Русенска опера и диригент в Софийска опера. В периода 1990–1995 дирижира Симфоничния оркестър на Република Сан Марино, а през 2004 е награден с най-високото отличие на Републиката – Кавалер на ордена *Санта Агата*.

Дирижирал е всички български оркестри и е канен като гост-диригент в Русия, Румъния, Унгария, Германия, Италия, Полша, Чехия, Куба, Мексико, Испания, Швейцария и др.

Репертоарът му включва многобройни симфонични произведения и оперни заглавия, както и премиерни изпълнения на творби от К. Илиев, С. Пиронков, Л. Николов, К. Кюркчийски и др.

От сезон 1995-1996 Георги Димитров е музикален директор и главен диригент на Пловдивска филхармония, впоследствие на ОФД – Пловдив, като реализира множество проекти, турнета в страната и чужбина, както и откриването на *Европейския месец на културата*, предавано директно по Евровизия.

В периода 2000-2005 е главен директор на ОФД – Русе, а от 2005 до 2009 – на Оперно-филхармонично дружество – Пловдив.

Хор Дунавски звуци при НЧ Ангел Кънчев – Русе е основан през 1936. В продължение на 75 години изнася многобройни концерти в страната и в чужбина. Репертоарът му включва над 30 ораториални произведения, 10 опери, популярни оперни хорове, източноправославна музика и хорови песни.

Носител е на награди от национални и международни фестивали и конкурси, сред които конкурсите в Ланголен и Мидълсброу (Великобритания) и Хага (Холандия). Отличен е с Голямата награда на Министерството на културата и е носител на орден *Св. св. Кирил и Методий*.

Гастролира многократно във Франция, Италия, Испания, Канарските острови, Швейцария, Люксембург, Германия, Австрия, Гърция, Турция, Русия, Полша, Унгария, Чехия, Словакия, Украйна, Латвия, Естония, Грузия, Армения, Румъния и др.

Концертира съвместно с известни солисти, между които А. Т. Синтова, А. Милчева, В. Попова, К. Ричарели, Ф. Коссото, М. Френи. Работил е с почти всички български диригенти, както и с Р. Муту, Ж. К. Казасею, Й. Конта, К. Стрия, С. Меркурио и др.

Партнира на голям брой български оркестри, както и на Оркестъра на френското национално радио, *Гевандхаус* оркестър, Берлинския и Букурещки радио-

оркестри, филхармоничните оркестри на Лил (Франция), Линц (Австрия), Солун и Атина (Гърция), Букурещ (Румъния), Любляна (Словения), Киев (Украйна).

Има записи във Френското национално радио, *Би Би Си*, БНР, БНТ, Гръцката телевизия и издаден компактдиск от френската фирма *Форлан* с кантата *Иван Грозни* от Прокофиев.

Симфоничният оркестър на Държавна опера – Русе е създаден през 1948 от именития български диригент и композитор Константин Илиев. Особено значение в биографията му имат реализациите на такива крупни художествени проекти като първата в България оригинална версия на *Матеус пасион* от Бах, ораторията *Раят и Пери* от Шуман, кантатите *Иван Грозни* и *Александър Невски* от Прокофиев, Симфония №13 от Д. Шостакович, *Годишните времена* от Хайдн, *Песен за земята* от Г. Малер, българските премиери на творби от Р. Щраус, Хиндемит, Месиен, Стравински, Г. Канчели, Р. Шchedрин, Лютославски, Бърнстейн, както и световните премиери на произведения от българските композитори П. Владигеров, Л. Пипков, К. Илиев, В. Казанджиев, К. Кюркчийски, Е. Табаков и др. Изключително събитие в историята на състава е съвместната му работа с Дмитрий Шостакович и авторската премиера на неговия Втори клавирен концерт през 1958.

Значителен принос за развитието и израстването на оркестъра имат българските диригенти К. Илиев, Е. Караманов, Д. Петков, С. Попов, И. Темков, А. Владигеров, А. Наїденов, Е. Табаков, Р. Баїраков, А. Измирлиев, Ц. Делибозов, Г. Димитров и редица диригенти и солисти от класата на К. Мазур, К. Цеки, Е. Светланов, В. Гергиев, С. Рихтер, Р. Керер, И. Ойстрах, Л. Коган, С. Акарго, Р. Ричи, В. Спиваков, Ф. Петраки, Р. Коен и др.

Оркестрът е инициатор на значими за българската музикална култура събития като Международния фестивал *Мартенски музикални дни* и първият в България филхармоничен фестивал *Зимни музикални вечери*. Участник е в международните фестивали *Мартенски музикални дни*, *Софийски музикални седмици*, *Варненско лято*, както и на такива големи меж-

дународни форуми като *Берлинския музикален фестивал* и *Сиенски музикални седмици*, където сътрудничи с Ф. Ферара, К. М. Джулини, Г. Рождественски, К. Ричарели, Б. Белкин, Ю. Башмет и др.

Осъществява турнета в Германия, Полша, Австрия, Швейцария, Италия, Румъния, Испания и Франция. Притежава записи в БНР, БНТ и Берлинското радио. Реализира серия от компактдискове за *Форлан* – Франция и *Виена Модерн мастерс* – Австрия.

След учредяването на ОФД – Русе през 1999 съставът изпълнява успешно новите си задачи като оперно-симфоничен оркестър и поддържа богат оперен репертоар с творби от Верги, Пучини, Бизе, Беллини, Доницети. Участва в оперните фестивали на о. Родос (Гърция), о. Палма де Майорка (Испания) и Солотурн (Швейцария), осъществява серия от гастроли в Германия, Белгия, Испания и Португалия, Франция и Швейцария.

От 2005 директор на ОФД – Русе е диригентът Найген Тодоров.

Съставът на ОФД – Русе е трикратно удостоен с наградата *Кристална лира* на СМТДБ – през 2003 за участието на Симфоничния оркестър в МФ ММД, през 2004 за балетния спектакъл *Спящата красавица* и през 2006 – за представянето на хора във фестивала *Софийски музикални седмици*.

През 2006 ОФД – Русе получава признанието и на публиката с наградата *Музикант на годината* за творческа дейност.

За принос към развитието на българската култура Русенското оперно-филхармонично дружество получава през 2009 и наградата *Златна книга* на *Европейския форум на експертите*, като обществено признание за високия престиж и почетеен статут на институцията.

От лятото на 2010 ОФД – Русе е преобразувано в Държавна опера – Русе.

През 2012 Русенската опера получава за пореден път наградата *Кристална лира* на Съюза на българските музикални и танцови дейци и Радио *Classic FM* в категорията *Постановъчен екип* за реализацията на операта *Нос* от Дмитрий Шостакович, представена в рамките на 52. МФ *Мартенски музикални дни*.

а директорът на операта, диригентът Найден Тодоров, получава същата награда в категорията *Награда на публиката*, като през 2013 печели и наградата *Музикант на годината* на БНР.

Програмата подготви
Мария Дуканова

